

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

20. listopada 2023.

Broj 229

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Poziv na
Smotru recitatora**

Čemu služe noge?

Otkrij sveticu

**Zašto knjiga
ima uši?**

Leonin lavlji doručak

Pamučna bundeva

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Preradovićeve 11, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, Mario Tikvicki i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi Hrckovi čitatelji!

Mjesec listopad pravi je domaćin jeseni. Uz pregršt jesenskih, slasnih plodova i šuškanje lišća listopad je od početka pa do kraja ispunjen brojnim zanimljivim datumima. Od Međunarodnog dana starih, Svjetskog dana zaštite životinja, Dječjeg tjedna, Svjetskog dana mentalnog zdravlja, Međunarodnog dana pješačenja, Svjetskog dana hrane, Svjetskog dana jabuka, Dana gluhih i Svjetskog dana štednje... Cijeli listopad je i mjesec knjige, a od 15. listopada, pa sve do 15. studenoga je i mjesec hrvatske knjige, a uz to tu su i *Dani hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova*... Želite još nešto? Sigurna sam da ćete pronaći još nešto po čemu bi ovaj listopad mogao biti poseban. Ako ništa drugo onda vi budite posebni. Posebni jedni prema drugima, prema svojim bližnjima, pa i prema prirodi... I za to ne treba puno, samo mali osmeh, stisak ruke i odložiti smeće na svoje mjesto... Eto, i nije tako strašno. Uz sve to pozivam vas i da prelistate novi – jesenski broj *Hrcka*. Što se sve u njemu krije, pronaći ćete vi i sami, no nemojte zaboraviti pisati i crtati za *Hrcka*. Sve vaše radove željno iščekujemo, a neke od njih i nagrađujemo!

Do sljedećeg broja – osmeh na lice! Ciao!
Željka

Kraljica jesenskog povrća

BUNDEVA

Bundeva je jednogodišnja biljka, puzavica, u čiju obitelj spadaju i dinje, lubenice, krastavci i tikvice. Možda je vaša prva asocijacija na bundevu – dobro poznati crtić *Pepeljuga*, gdje je od bundeve »posebnom čarolijom« nastala prekrasna kočija. Jasno vam je da je to u stvarnosti nemoguće, ali bundeva ima puno razloga da je uvrstite u svoj jesenski meni.

Koristi se i kao lijek. Niskokalorična je i puna vitamina i hranjivih sastojaka.

Jedu je i ljudi i stoka. Može se pripremati slana i slatka, a kao hranu jedemo je u obliku juha, pita, umaka, potaža, začina, džemova... Može se servirati i samo pečena i odličnog je slatkastog okusa.

U Europu je donesena u VI. stoljeću i to iz Male Azije.

Postoje bundeve koje imaju sjeme s ljuskom i sjeme bez ljuske – golice. Sjeme je bogato uljem, biljnim vlaknima, bjelančevinama, mineralima i vitaminima. Puna je i BETA KAROTENA i vitamina A koji su značajni u borbi protiv virusa i infekcija.

Bundevino ulje je prevencija za bolesti raka, artritisa i osteoporoze.

Najdulja bundeva na *Danima ludaje* u Kikindi ima 3,10 m, a najteža ima čak 865,5 kg.

M. P.

Poziv na Smotru recitatora

Prijave su u tijeku

Voliš li poeziju? Dopada ti se slušati kad netko kazuje stihove? Misliš da je to jako lijepo? A bi li i ti to mogao napraviti? Zamisli sebe kako recitiraš na svom materinskom hrvatskom jeziku. Moguće je! Prati dalje tekst.

XXII. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku

Organizator: Hrvatska čitaonica iz Subotice

Vrijeme održavanja: 18. studenoga

Mjesto održavanja: čitaonica Gradske knjižnice Subotica u Subotici

Rok za prijave: 10. studenoga

e-mail za prijave: [pokrajinska smotra recitatora@gmail.com](mailto:pokrajinska_smotra_recitatora@gmail.com)

Kategorije:

mlađi uzrast (od 1. do 4. razreda osnovne škole)

srednji uzrast (od 5. do 8. razreda osnovne škole)

stariji uzrast (srednjoškolci i mladi radnici)

Propozicije:

Kazuje se 1 pjesma na standardnom hrvatskom jeziku ili bunjevačkom ili šokačkom govoru (ikavicom).

Pjesma se govori napamet i može trajati do 3 minute za mlađi i srednji uzrast, a 4 minute za stariji uzrast.

Karakter smotre: natjecateljski

Nagrade:

Svaki sudionik smotre dobiva knjigu.

Pobjednici dobivaju diplomu i nagradni jednodnevni izlet u Hrvatsku (Osijek).

Kome se prijaviti:

svojoj učiteljici, nastavniku hrvatskog jezika, u hrvatsku udrugu kulture u svom mjestu

Očekujemo te!

B. I.

Očitaj QR kod i pogledaj XIX. Smotru koja je održana 2020. godine.

U susret Danima hrvatske knjige i riječi - danima Balinta Vujkova

Svake godine, već 22. put za redom, družimo se i boravimo skupa na programu »Narodna književnost u školi« u sklopu *Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova*. Za ovu godinu zakazan je susret za četvrtak, 26. listopada, u velikoj dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo* u Subotici s početkom u 13 sati. Organizatori iz Hrvatske čitaonice iz Subotice najavljuju da će i ovoga puta biti zabavno. Vjerujemo. No, prije toga podsjetimo se:

Tko je Balint Vujkov?

Balint Vujkov je bio književnik, ali i naš najpoznatiji sakupljač narodne književnosti. Rodio se i živio u Subotici, ali je veći dio života, gotovo pola stoljeća, išao po salašima i selima, slušao, prikupljao i zapisivao bisere naših starih, pripovijetke, bajke i basne kako bi ih tiskao u knjigama te ostavio budućim generacijama. Tako je obišao Hrvate iz Vojvodine, Mađarske, Rumunjske, Slovačke, Austrije i Kosova. Bio je jako vrijedan.

Što su *Dani hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova*?

To je manifestacija koju je Balintu Vujkovu u čast pokrenula Hrvatska čitaonica iz Subotice još davne 2002. godine. Traje nekoliko dana i ima više programa za sve dobne i intelektualne skupine. Program za djecu zove se »Narodna književnost u školi, u spomen na Balinta Vujkova Didu«.

Što se događa na programu »Narodna književnost u školi«?

Toga dana okupe se sva djeca koja nastavu i vrtić pohađaju na hrvatskom jeziku u Subotici i okolici, a u goste svaki puta dođu i drugari iz nekog mjesta u Vojvodini. Osim obvezne predstave, svaki puta bude predstavljena i nova knjiga iz opusa Balinta Vujkova.

Kakva je to knjiga iz opusa Balinta Vujkova?

Ove godine tiskana je i sedma knjiga u ediciji *Izabrana djela Balinta Vujkova* koja nosi naslov *Resto i Tumač*. Kažu da u njoj ima 240 naslova usmenog narodnog blaga kao i Tumač manje poznatih riječi i izraza koji olakšava čitanje.

Vidimo se u četvrtak, 26. listopada!

B. I.

Danijela Pavlek

Čemu služe NOGE

Ako mislite da znate sve o nogama i da iz slikovnica ništa ne možete naučiti (osim ako ste jako maleni i tek se susrećete s velikim svijetom oko sebe), ozbiljno se varate i svakako si nabavite slikovnicu *Čemu služe noge* i shvatit ćete o čemu pišem. I ja sam mislila da znam čemu sve služe noge, ali pročitavši **Danijela Pavlek** me je razočarala simpatičnom pričom gdje ćete shvatiti kako naše noge imaju i bezbroj drugih mogućnosti kojih nismo svjesni. Stoga, knjigu u ruke, upoznajte glavnog lika zmiju koja se čudi i pita čemu sve ljudima služe noge, osim za uspravno hodanje i zašto ih je baš dvije? Zar im je bitno da se druže? Na jedan vrlo duhovit i zabavni način doznat ćete sve što nikada niste znali o nogama, a niste ni znali da trebate pitati. Knjigu prate i duhovite ilustracije **Boba Živkovića**, vjerujem vama poznatog ilustratora pa će uživanje biti potpunije, i za čitanje i za gledanje.

STIHOJUPCI

Glasovir

Kad mame glasoviru zube diraju, on se smije.

Kažu: mame sviraju.

Kad tata glasoviru škaklja zube, glasovir se od radosti klimata. Kažu: isti Stravinski da je tata.

Kad moj brat glasovir dira, glasovir reži. Kažu: ostavi to, bježi!

Kad ga diram ja, glasovir jauče:

S jednim prstom – jednauče

Sa dva – dvauče

Sa tri – triuče

S četiri – četrnjauče

Sa pet – petrnjauče

Sa šest – šestrnjauče

Sa sedam – sedmnjauče

S osam – osmnjauče

S devet – devetnjauče.

A kad udarim s deset, glasovir se pjeni i oca mi psuje da cijela ulica čuje.

Zvonimir Balog

Učimo i hasnirajmo

Divanimo naše riči (2)

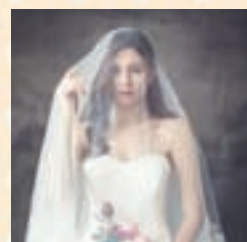

1. Pravilno poveži rič i sliku koja prikazuje šta koja rič znači:

KOČANJ
KONĐA
KOPRENA
KOŠAR
KOŠĆURA

2. Znaš li šta znači izreka: »Dobit košar«?
Postavi kome ovu zagonetku.

Odgovor: »Dobit košar« – biti odbijen

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Biciklist ili biciklista?

U hrvatskome jeziku imenice koje završavaju na -ist muškoga su roda i pogrešno ih je izgovarati i zapisivati s -a na kraju kao imenice ženskoga roda. Takve su, na primjer, imenice aktivist, biciklist, daltonist, harfist, idealist, iluzionist, kroatist, okulist, pesimist, šahist. Pogrešno je ići okulisti, vidjeti harfistu, razgovarati o šahisti, a pravilno je ići okulistu, vidjeti harfista, razgovarati o šahistu.

Zaokruži slovo ispred riječi koje su točno zapisane.

- a) alpinist
- b) pesimista
- c) optimist
- d) pijanist
- e) šahista
- d) biciklista
- f) perfekcionista

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Matea Sabo**

Učenica sam trećeg razreda OŠ Sveti Sava u **Plavni**.

Obitelj: mama **Zlata** (41), tata **Lacika** (48),

sestre **Valentina** (20) i **Klara** (14)

II – II:

slano / slatko

voće / slatkiši

kompjutor / **društvena igra**

stan / **kuća**

tenisice / cipele

meso / povrće

dan / noć

pješačenje / **bicikl**

film / knjiga

tamburaši / **zabavljaci**

pizza / gulaš

gazirano / negazirano

trenirka / traperice

sport / folklor

PREPORUČUJEM:

knjiga:

Harry Potter

pjevač/grupa:

Anđela Ignjatović, Breskvice

pjesma:

Budi tu

film:

Barbie

kompjutorska igrica:

roblox

Volim: šetnju s drugaricama
i vlastitu macu Belu

Ne volim: nepravdu i svađu

NEŠTO O MENI:

Kad porastem bit ću: šminkerica

Najbolji prijatelj/ica je: Andrea

Omiljena boja: roza

Izvanastavne aktivnosti: igranje, muzika

Omiljena rubrika u Hrcku: Upoznajmo vršnjake

Mali zadatci - prevažni za budućnost planeta!

Već znaš da u EKO HRCKU pričamo i učimo o ODRŽIVOM RAZVOJU, a to znači – KAKO ŽIVJETI, UČITI, RADITI I IGRATI SE DANAS, DA BI SVE TO MOGLE I SUTRA GENERACIJE POSLIJE NAS.

Ni mnogi odrasli ne razumiju kako bi se ovo trebalo postići, a čini se da još manje njih i zaista rade za održivi razvoj. Izgleda da je ovo zaista IZAZOV BAŠ ZA NAS.

U kratkom animiranom videu *Što je to održivi razvoj?* (potraži na YouTubeu) zanimljivo se i jasno opisuje što je potrebno. Djeca rijetko mogu utjecati na ono što rade odrasli (društvo, država, svijet...), ali zato možemo pokušati!

Počnimo!

Održivi razvoj je potrošnja koja je manja od sposobnosti obnavljanja.

To ne znamo koliko je, ali znamo da trebamo svi – manje trošiti. Trošiti manje, ali što?

1. čistu vodu za piće – NI SEKUNDU UZALUD DA CURI U VAŠOJ KUHINJI, KUPAONI, WC-U, ŠKOLI...

Ideja: Kad se tuširaš, zapjevaj omiljenu pjesmu i pokušaj sve obaviti dok pjesma traje. Vodom se dobro pokvasiš i onda je zatvoriš, slijedi pažljivo sapunjanje i onda – ispiranje.

Ako ti se nekad ne da tuširati svakoga dana ili ovako štedjeti vodu, pomisli da puno njih nema tuš doma i moraju štedjeti.

2. voća – manje jesti voće? – NEEE! Samo, pojedi sezonsko voće, kojega sad ima puno, a ako ikako možeš, iskoristi sjemenke da bar pokušaš posaditi nove biljke. Avokado jeste poseban (zadatak – istraži kako raste avokado iz sjemenke), ali sjemenke iz voća posađene u zemlju mogu narasti i dati jednom još puno voća!

3. igračke – ne moraš imati baš svaku igračku koja ti se sviđa, pa čak ni svaku društvenu igru. Možeš dogovoriti s braćom i sestrama iz rodbine ili među prijateljima i da ih razmjenjujete. Ako ipak imaš previše igračaka, neka ti ne bude žao pokloniti ih – Caritasu, dječjim domovima, bolnicama, vrtićima, školama za dnevni boravak... Tako se dijeli i radost, ali i smanjuje »potrošnja« igračaka.

4. prostor za smeće – pokušaj STVARATI MANJE SMEĆA – otpad razvrstavaj (papir, plastika, staklo, baterije...). Ako nemaš mogućnosti za reciklažu u vašem mjestu, kad bacate plastične boce, možete ih ostaviti u posebne vreće pokraj kontejnera – ljudi koji se bave skupljanjem pokupit će ih i odnijeti u reciklažni centar, te malo i zaraditi!

Najveći je problem PROMIJENITI NAVIKE. To kažu svi, ali sigurno je da je to moguće. Kad nam je nešto važno i/ili nekog/nešto jako volimo, učinit ćemo za to sve što možemo, zar ne? Sigurna sam – svi mi volimo planet i sve ljude – i danas i sutra.

Do sljedećeg broja, vježbaj ove četiri stvari, a ako nam i javiš kako ti ide, imaš čistu 5 iz Održivog razvoja!

Vesna Huska

Skeniraj i pogledaj kratak video
o održivom razvoju !

Lisica stanarac u guskovim svatovima

Šta vidi jedared teta lija? Iđe gusak ko da je car. Obuko bile gaće, žute čizme – gaće od perja, čizme od kože što je još u jajetu tkana i šivena, samo na čizmama nema mamuze – pivac mu i ukro.

- Kud bogdaš, gazda gusak? – teta lija će lipo ko uvoda, a misli kako će mu se dokopat vrata.
- Ženim se. Iđem dovest mladu. – gusak se sav napuvo.
- Ne triba ti kum?
- Ovaki mladoženja da ima žensku za kuma?! Ne vidiš da me pod šumom već čeka moj kum rođeni? Eto, ne marim ako 'š bit s njim kuma.
- Kad teta lija pogledala, a otud već kasa magarac.
- Kuma ne bi tila bit, al iz časti svakako neću izostat.
- Iđe kum, al ne sam već i drugi svatovci. Nastalundžije sve sama pulad, enge su kokoške, tri hrčka su staćale, bravac će bit stari svat, kolovođa buva, a sviraće muva zujara i gajdaš komarac.
- Misli se teta lija: nuz ovakog ludog i snažnog kuma i još luđe nastalundžije i šarene svatovce neću se lako domoć đuvegiji-nog vrata, pa čak ni koje kokoške-enge. Triba tu minjat politiku.
- Znaš šta – umiljavaće se ona gusku dok još svatovci nisu stigli do nji – ja od sramote ne bi da sam u tvojim svatovima običan svatovac, nikako! Nisam ja spuž ni bumbar!
- Pa budi čauš.
- Ajak – to nek je vrebac, nek se on smušava.
- Oćeš u staćale?
- U taj ma baš došla jedna matora kokoška golog vrata pa se raskokodakala:
- Ni za boga! Lipo bi mi prošle da teta lija sa svakim nazdravlja trojanice! Ne znaš ti da ona ne bi ispijala vino već kokošiju krv.
- Ta nisam ja kokošije pameti! Di bi ja tako šta radila u vašim svatovima?! – teta lija će se nemtisat.
- U kakim si svatovima da si, al si ti još uvijek u tvojoj koži.
- Teta lija nije luda da baš do korena raskopava taki opasan divan već ko podvikne:
- Znaš šta, đuvegijo, da ja budem stanarac!
- E, to mož! Nek bude stanarac. Niko od tete lije neće nastvarat bolje svatovske pečenice. – pristane đuvegija.
- Mož, mož – blagosoviće to i kum-magarac – al teta onda mora obući gaće i čizme. Di je to još bilo da ženska bude stanarac?! Oće teta i tako. I namaškaraće se samo da je stanarac. Ko veli: kad se ovako ne da do dobrog živinskog vrata, ona će do pečenice. Samo nek njoj dadu stanaračku vladu pa će vidit njevog i njezinog boga.
- Zgombali se sad svi momački svatovi pa odeše rad divojke. Ona nji već čeka na ledini, pa sad svi pod vrbu na vinčanje. Triput obašli oko nje, vinčanje gotovo i sad odeše do hrčkovi jama, pa će tu svatkovat.
- Teta lija se obukla, pregaču pripasala, pa oštri nožove – svoje zube – da kolje za pečenicu šta se donese. Ona čeka kad jedared hrčkovi nose žita iz jama, pa teti liji:
- Stanarče naš, spremi ovu pečenicu za kokoške i za nas.
- Okrenili hrčkovi opet do jama i natrag pa nose ječma:
- Stanarče naš, spremi ovu pečenicu za starog svata – bravca i njegovo društvo.
- U to baš stigo bravac, nosi u ustima pravi naviljak lipe trave:
- Stanarče naš, spremi ovu lipu pečenicu za naše mladence.
- Teta lija samo gleda, samo sluša pa ne zna el da kaže el da ne kaže, kad evo nastalundžija-puladi nose u zubima čičak, boce i dikice:
- Stanarče naš, spremi ovu svatovsku pečenicu za našeg kuma i nas iz njegove grane.
- Kad su joj boce i dikice lupili o njušku pa ta magarečija pečenica počela tetu liju i bost, borme se ona najedared izlanila i nuz tu burgijastu lisičiju pamet:
- Dobro, braćo i sestre, a onake prave pečenice od debeli batakova neće bit?!
- Oće, teto, oće – lipo njoj ona matora kokoš golog vrata – al kad ti budeš popo na guščijem el kokošijem ukopu, a ovo su, teto, svatovi a ne sarana! Guskovi svatovi, teto, svatovi!

Pričala Emerka Šujić, Radanovac, r. 1884. g., gospodarska radnica, pralja, nepismena

OTKRIJ SVETICU!

Prateći brojeve na knjigama prepisi istaknute riječi u križaljku i otkrij ime svetece.

14. Zaštitnica je subotičke katedrale i grada Subotice.

6. U dobi od 20 godina je ušla u karmelićanski samostan.

15. Posebna je pomoćnica onima kojima ne ide dobro molitva

8. Sveti Josip joj je bio veoma drag svetac.

7. Često je bila bolesna, umalo je živu nisu pokopali.

5. Voljela je veselo društvo i puno je čitala

9. Željela je usavršiti život u samostanu.

11. Napisala je puno knjiga.

10. 22 godine je putovala Španjolskom i obnavljala karmelićki red.

4. Mama joj je umrla kada je imala 12 godina.

12. Proglašena je naučiteljicom Crkve.

3. Još kao mala željela je biti mučenica i vidjeti Boga.

2. Imala je devetoro braće i tri sestre.

1. Rodila se u Aviji u Španjolskoj 1515. godine.

13. Njezin blagdan slavimo 15. listopada.

Anja Katačić, 2.r – OŠ Moša Pijade, Breg

Veljko Ivošev, 4.r – OŠ Moša Pijade, Breg

Pjesma o školi i jeseni

Jesen je kao laki povjetarac
Kao kad te ubode mali komarac.
Kupuju se nove knjige
Sada je vrijeme za nove brige.
Puna mi je torba
Teška je to roba.

Bit će u travi rosa
Neka dječica su bosa.
Četvrti najgori
Za znanje se bori.
Počela je škola snova
Vrijeme je za znanja nova.

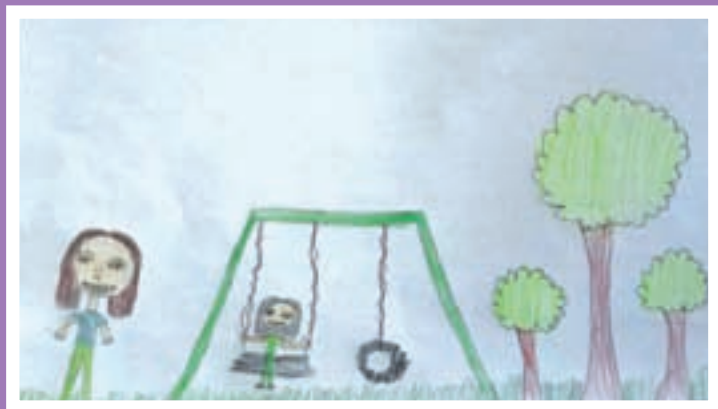
Anastazija Kovač, 4.c. –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Magdalena Molnar, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Jakov Ivanković Radaković, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Tea Rica, 2.r – OŠ Moša Pijade, Breg

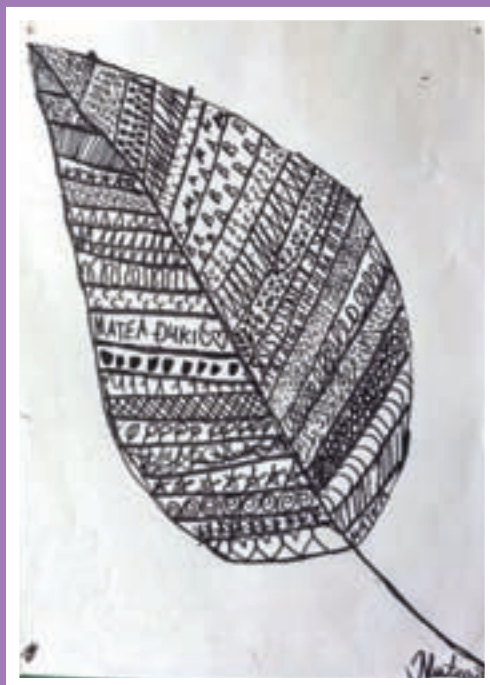
Ilija Matković, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Katarina Vukmanov Šimokov, 3.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Petar Skenderović, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Matea Đukić, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

**Gdje god pogledam vidim
svoju domovinu**

Gdje sviću zore,
Gdje šušti more,
Gdje val umiva,
A moja duša sniva
Tu je moja domovina.

Kad moja noga kroči
Prije ko praga
Tu je moja mama draga.
Za nju se svako jutro molim
Jer je mnogo volim.

Strahinja Vukotić, 4.c. – OŠ
Ivan Milutinović, Subotica

IMAM PROBLEM...

Svidio mi se vaš odgovor osamljenom dječaku. Sigurna sam da će uspjeti i jako to želim, jer djeluje kao drag dječak, ne kao dječaci iz moje škole. Mene dječaci pod odmorima jure, udaraju, smiju mi se, a kad ih stignem i vratim im, viču: »Bježi, debela, ružna si!« To me jako povrijedi, ali ne želim da oni to vide, pa ih jurim, vratim im još više, a oni se smiju. Onda i djevojčice viču: »Debela je ljuta, bježite joj s puta«. Plakala bih, ali se tučem. Kad dođem doma, u svojoj sobi plačem i svašta mi pada na pamet da uradim – njima i sebi. Imam samo jednu prijateljicu, ali je ona u drugoj školi, a mene ovdje svi mrze... M., 10.g

Draga M.!

Hvala ti na divnom pismu i pravim riječima podrške za prijatelje! Ne znam KOLIKO si lijepa, ali znam da si jako DOBRA I PAMETNA, pa mi se čini da se ti dječaci u stvari žele s tobom družiti, ali ne znaju kako. Na žalost, negdje su krivo vidjeli da pozornost privlači (samo) ružno vladanje, grubost i izrugivanje i sad rade sve naopako. Dalje, u tome (na tvoju reakciju osjećanja tuže koje prikrivaš bijesom i grubošću), djevojčice se uključe OPET POGREŠNO: grubošću.

Jako dobro prepoznaješ svoje emocije, puno bolje nego dječaci iz škole! Jer, oni sigurno žele privući tvoju pozornost, a ne znaju kako, pa te jure, čak i udaraju i vrijeđaju. Da ne žele tvoju pažnju, jurili bi nekog drugog (možda čak one djevojčice, koje, dok se dječaci smiju, žele privući poglede tih istih dječaka bilo čime, pa makar i ruganjem?)

Zamolila bih te da sad ustaneš i staneš pred zrcalo. Ali, molim te – hajde učini mi ovo: nasmiješi se. I sad odgovori: JESI LI TI ZAISTA RUŽNA I DEBELA? Ako ćeš biti iskrena i poštena (kako si bila u pismu), ti nikako NISI NI RUŽNA NI DEBELA! Koja bubuljica ili kilogram viška ne mogu pokvariti tvoju ljepotu! Bubuljice će proći, kilograme će riješiti malo trčanja i vježbica (kako pišeš u pismu, i to ti ide, samo jačaj mišiće u drugom sportu, ne boksu). Vjeruj, ako te traže i jure, oni žele tvoje društvo. Postoji mogućnost da je neki od dječaka i malo zaljubljen u tebe, znaš, pa tako želi da ga primijetiš.

Dakle, pokušaj ignorirati i dopustiti da smisle bolje načine za druženje ili im ti predloži nešto bolje – viceve, pantomimu ili »kocke«. JAKO VAŽNO: Nikako ne dopusti da te itko udara, dodiruje kako ne želiš i izruguje! Zaustavi se i mirno, ali glasno i odlučno reci: PRESTANITE, NE ŽELIM TAKVU IGRU! Ukoliko ne prestanu ili nastave vikati i rugati se, odmah se javi učiteljici i sve ovako reci kao meni. Pođi psihologu, ispričaj mami i tati – ne dopusti da te itko ponižava. Čak i prije nego »igra« počne, ispričaj nešto zanimljivo, postavi neko zanimljivo pitanje ili daj prijedlog što da se igrate! Vrlo moguće je da – riješiš problem i stekneš prijatelje!

Javi se opet da nam ispričaš kako ide – radujemo ti se!

T. Teen

Ako imaš i ti (tajno) pisamce, važno pitanje, problem ili situaciju koje trebaš riješiti, piši na: teen.kutak@gmail.com ili na padlet: <https://padlet.com/teenkutak013/teen-pisamce-r2zthgs2l4qnnccyp>.
Odgovor stiže!

Zašto knjiga ima uši?

Prava pravcata tišina ispunila je kuću. Nije to prirodno, ne, nikako. Zamislite tišinu koja se čuje! U takvoj tišini članovi uže obitelj podigli su glave i ukrstili upitne poglede. Dok je baka zabrinuto spojila obrve, Davorka djelovala zbunjeno, Draženu su pocrvenjele uši, djed je prilično opušteno slegnuo ramenima i dao do znanja kako ne zna zašto je sve u tišini. Odgovor se krije u pitanju koje nisu postavili. Tko je najbučniji u kući?

Već dva dana kuća je bila poput auto-ceste kojom se juri u više traka, a glavni lik bio je Marin, čiji su roditelji iskoristili baka-servis za vrijeme službenoga puta. To što je predškolač sada utihnuo, što se ne vidi i ne čuje, znak je za uzbunu. Dražen je prvi krenuo u detektivsku potragu, od kuhinje gdje se osjetio carski miris palačinki, pa sve do dvorišta u kojem je mirno ležao Riki, omiljeni Marinov prijatelj. I Davorka je dala sve od sebe u potrazi za bratićem. Pogledala je ispod kreveta u spavaćoj sobi, zavirila u šator u dnevnoj sobi i – od Marina ni traga! Baka je odlučila napuniti palačinke domaćim pekmezom od šljiva. Možda bi ovaj slatki miris mogao dozvati Marina. Djed je potihlo, pomalo tajanstveno krenuo prema kupaonici, u koju Marin inače nije rado ulazio. Kao da je čuo šuštanje vode. Zavirio je kroz odškrinuta vrata i vidio zauzetog unuka, potpuno posvećenog poslu.

- Marine moj vridni, šta radiš?
- Dida, vidiš da radim! Kupam knjige!
- Marine, knjige ne triba prat! One su od artije. A voda će i uništiti!

Vidjevši spužvu u malim rukama, i knjige koje su čekale na red, djed je uzeo u ruke upravo onu koju je Marin prao i pokazao mu kako izgleda knjiga nakon pranja. Vidio je kako su neki papiri mokri, a drugi nisu i pitao što je on to prao.

– Prao sam knjizi uši, ima velike i male uši. Ako joj ne operem uši, neće ništa čuti. Moraju biti čiste da ih Dražen može čitati i da one njega čuju. Shvaćaš, dida?

Možda je djed i shvatio, možda je i sam pravio knjigama uši, ali to je bilo u neko drugo vrijeme. Po Marinovu dolasku na privremeni boravak u bakino i djedovo gnijezdo večernja priča bila je o knjigama. Kako je Dražen volio čitati, otišao je s djedom u knjižnicu gdje je izabrao tri knjige za čitanje. Baka je odmah upozorila kako knjige treba čuvati i vratiti u knjižnicu uredne i sačuvane. Namignuvši djedu, rekla je kako ima i takvih koji pišu po tuđim knjigama različite poruke i crtaju ili im zavrnu uši da znaju gdje su stali s čitanjem.

- Bilo je i taki koji su baš take knjige volili i čitali žvrljotine, zdravo mi je u sićanju jedna taka divojka.

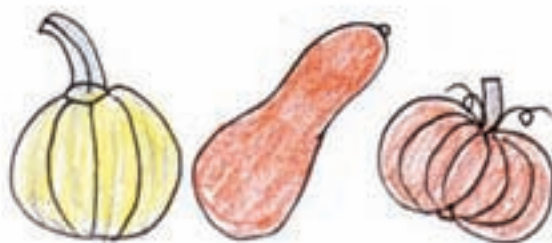
Tko bi sada razumio o čemu se ovdje radilo? I baka i djed su imali svoje priče o knjigama, koje sada nisu bile jasno ispričane. Dražen je sa sestrom Davorkom spasio dvije knjige koje je Marin pripremio za kupanje stavivši ih visoko na policu. Pozvao je ovog vrijednog perača knjižnih ušiju na terasu gdje je na stolu bilo sve spremno za radionicu: papiri, škare, ljepilo, flomasteri i drvene bojice. Njih troje su u dobrom raspoloženju izradili tridesetak straničnika, koje Davorka voli zvati bookmarkerima. Bilo je tu crteža životinja, cvijeća, ali i šaljivih poruka. Kako je Dražen knjige za dva dana pročitao, s Marinom i djedom vratio je knjige u knjižnicu. Knjižničarka je otvorila knjigu i ugledala straničnike. Marin joj je objasnio:

- To je za one knjige koje još nemaju uši.

Katarina Čeliković

NJAM NJAM

U POVRTNJAKU BILO JE PUNO POVRĆA
PAPRIKA, , , ,

ALI U JESENSKE DANE , , SU TOLIKO
NARASLE DA SU ZAUZELE CIJELI POVRTNJAK. RASLE SU
ČEKALE DA IH NETKO UBERE. JEDNOG DANA
JE DOGURAO I SLAGAO , ,
A ONE SU SE HVALISALE I PRAVILE VAŽNE KOJA ĆE U
KOM JELU ZAVRŠITI.

– JA ĆU BITI U NAJFINIJOJ JUHI! – HVALILA SE

– A JA U NAJBOLJEM

– REKLA JE

– S MENOM NEMA PUNO POSLA, NAJBOLJA SAM
PEČENA! – ODBRUSILA JE .

– MENE ĆE NARIBATI I NAPRAVITI FINU POGAČU! –

JE ODGOVORILA.

DOŠAO JE

MARKO I TRAŽIO OD LUKE SVE

JESENSKA PRIREDBA I ZDRAVA JUHA, ZA BAKU, DJEDA
UNUKA! MORAM IH KUHATI I ŽURITI SADA.

I... TAKO SU SVE

ZAVRŠILE U

ISTOM

1. NASTAVI BROJEVNI NIZ, I UPIŠI KOLIKO IMA KOŠARA, JABUKA, DRVA, OBLAČIĆA I CRVIĆA.

Nastavi niz:

1	2	3	4	5															
5	4	3	2	1															
1	3	5	1																
2	4	2	4																

2. UPIŠI SLOVA KOJA NEDOSTAJU

K		S	T		N
---	--	---	---	--	---

	R		H
--	---	--	---

Ž		R
---	--	---

LJ		Š	NJ		K
----	--	---	----	--	---

3. PRONAĐITE 10 SKRIVENIH OBJEKATA

4. POVEŽI CRTOM POVRĆE I VOĆE S KOŠAROM KOJOJ PRIPADA

Počinju polako kiše. Jesen je već tu – odlično vrijeme da se povučemo u svoje sobe i provjerimo svoje znanje o našoj lijepoj Vojvodini.

1. Koje godine je srušen čuveni pontonski most između Novog Sada i Petrovaradina?

- a) 1918.
- b) 1920.
- c) 1944.
- d) 1950.

Pontonski most je bio više od jednog stoljeća neprocjenjiva vrijedna veza Petrovaradina i Novog Sada, sve do njegovog sklanjanja kada je počela gradnja novog mosta. Po svojim čvrstim i na poseban način izgrađenim pontonima, on je u svojoj vrsti nesporno bio najljepša gradnja u Habsburškoj Monarhiji.

2. Gdje se nalazi veliki kop tufa u Vojvodini?

- a) na padinama Fruške gore
- b) u Tavankutu
- c) u Somboru
- d) u Monoštoru

Kop tufa su stijene vulkanskog podrijetla koje se koriste kao dodatak u proizvodnji cementa. U njima se može naći veliki postotak najkvalitetnije vrste zeolita, minerala koji uništava niz otrova i teških metala u hrani, vodi i zemljištu.

3. Tko je napisao prvu knjigu recepata u Vojvodini?

- a) Marko Kraljević
- b) Zaharije Orfelin
- c) Marija Tošinica
- d) gradonačelnik Pančeva

Ovaj prvi kuhar, sastavljen od recepata prevedenih s njemačkog jezika tiskan je u drugoj polovici 18. stoljeća u Srijemskim Karlovcima pod nazivom *Iskusni podrumar*.

4. Što znači riječ zabijačka?

- a) kada se gradi temelj kuće
- b) zabijati stupove u zemlju
- c) svinjokolj ili kolinje
- d) gol u nogometu

Podrijetlo ove riječi je iz slovačkog jezika i koristi se u sjevernom Srijemu. Ovaj lijepi običaj je poznat starijim generacijama mada se još uvijek trude da ga zadrže i imenom i poslom koji se obavlja.

Započeo Mjesec hrvatske knjige

»Nek' ti riječ ne bude strana(c)«

U nedjelju, 15. listopada, započeo je Mjesec hrvatske knjige i trajat će sve do 15. studenoga pod nazivom »Književnost bez granica«. I ove je godine posvećen prevoditeljima te se organizira pod sloganom »Nek' ti riječ ne bude strana(c)«.

Cilj je ukazati na važnost prevoditelja. Upoznati se s ljudima »iza kulisa«, tim jezičkim znalcima, zahvaljujući kojima možemo uživati u književnosti cijelog svijeta. Jesi li ikada o tome razmišljao što bi bilo da nema dobrih prevoditelja? Bili bismo uskraćeni za mnoge priče, pjesme, bajke... koje je napisao netko u svijetu. Ali i obratno. Svijet ne bi upoznao hrvatske književnike. Prevođenje je prava vještina. Nije dovoljno samo prevesti neku priču. Potrebno je prenijeti i stil pisanja, poruku pisca, dinamiku djela, njegov osjećaj, ritam... I zato nije lako biti dobar književni prevoditelj. U Mjesecu hrvatske knjige pokušajmo odati počast ovim ljudima koji su nam neizmjerljivo važni a o kojima vrlo malo znamo.

Da bi bio dobar prevoditelj potrebno je mnogo čitati. I opet se vraćamo na istu priču – ČITATI!

Još jedan od tisuću razloga zašto čitati.

A zašto ti čitaš? Ili možda NE čitaš?

Ne zaboravi svakoga dana čitati barem pet minuta.

Potrudi se u Mjesecu hrvatske knjige pročitati bar jednu novu knjigu.

Rasti! Čitaj! Voli!

I javi nam kako ti je bilo.

Do tada očitaj QR kod i riješi kviz o humorističnim knjigama. Možda ti se neka i sviđa pa ju potraži u Knjižnici i pročitaj.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Nova rubrika u Hrcku se zove:
Hrckova liječnica savjetuje

Nagrađeni detektivi:

1. Marija Bako – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
2. Matej Huska – OŠ Ivan Milutinović, Subotica
3. Medeja Mihaljević – OŠ Matija Gubec, Tavankut
4. Relja Balažević – OŠ Matija Gubec, Tavankut
5. Ivan Vukov – OŠ Matko Vuković, Subotica
6. Mateo Buza – OŠ Matija Gubec, Tavankut
7. Marija Žarić – OŠ Matija Gubec, Tavankut
8. Nikoleta Čović – OŠ Matija Gubec, Tavankut
9. Petar Dulić – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
10. Sofija Bako – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Nagradno pitanje:

Od 15. listopada do 15. studenoga obilježava se mjesec čega?

- a) hrvatske igrčke
- b) hrvatske bilježnice
- c) hrvatske knjige

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

Leonin lavlji doručak

Priprema:

1. Odrezati jedan kolut naranče i postaviti na tanjur za glavu lavu.
2. Bananu i crno grožđe izrezati na tanke kolutove i tračice. Od kolutova banane napraviti uši, a od crnog grožđa oči. Od tračice banane napraviti brkove, a od crnog grožđa njušku i usta.
3. Kao grivu lavu poslagati oko naranče žitarice u obliku kotačića.

Dobar tek!

Leonin lavlji doručak je za vas pripremila **Leona Vukmanov Šimokov**. Leona pohađa peti razred Osnovne škole *Ivan Milutinović* u Subotici. Voli čitati knjige i već dvije godine trenira penjanje na umjetne stijene.

Vrijeme priprave:
7 minuta

Potrebni sastojci:

naranča

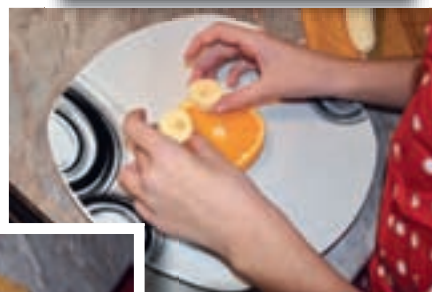
banana

crno grožđe

žitarice u
obliku kotačića

HRCKOVA LIJEČNICA SAVJETUJE

spec. dr master med. Marija Mandić,
rođena Matarić

Nastavljamo s tekstovima o tome kako pomoći sebi u određenim situacijama. Naravno, uvijek treba potražiti i pomoć odraslih. I što je najbitnije: **KRVI SE NE TREBA BOJATI**. To je dio nas, našeg tijela. Nećete sebi ili drugome pomoći ako padnete u nesvijest kad vidite krv. Ukoliko sada naučite što raditi u takvim situacijama, sigurna sam da će vam prijatelji biti zahvalni, a roditelji ponosni na vas što ste pomogli sebi ili drugome.

KAKO POMOĆI SEBI ILI DRUGIMA KOD KRVARENJA IZ NOSA?

Krvarenje iz nosa prepoznaje se po izlaženju krvi iz nosnica, krvarenjem i sklizanjem krvi niz stražnji dio grla. Ono može biti posljedica povrede nosa, nakon pada, tučnjave ili prometne nezgode. Krvarenje iz nosa ipak najčešće nastaje spontano, samo od sebe, kada za njegovo zaustavljanje treba pristupiti sledećim jednostavnim postupcima:

1. Sjednite.
2. Ako u nosu imate ugruške krvi pokušajte ih jednom ispuhnuti u rupčić ili neku krpu.
3. Ukoliko ste u mogućnosti, duboko udahnite nekoliko puta svjež zrak kroz nos.
4. Zatvorite nos stisnuvši ga prstima – držite obje nosnice, na sredini nosa, palcem i kažiprstom 10 minuta i dišite kroz usta.
5. Ako krvarenje ne prestane, stavite komadić tkanine ili smotane papirne maramice u nosnicu koja krvari. Nikako ne gurajte tkaninu preduboko u nos i pripazite na to da se lako može izvući van.
6. Kad krvarenje stane ili tijekom njegovog zaustavljanja, prekriti nos i lice hladnom vlažnom tkaninom.
7. Nakon 15 do 30 minuta izvadite tkaninu i krvarenje bi trebalo da je stalo. Ukoliko nije, zatražite liječničku pomoć. Ne pušite nos, ne kopajte ga i ne saginjte se sljedeća 24 sata.

Ivan Vukov, 2/4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Poziv: Kako ti doživljavaš liječnika/liječnicu, bolest ili zdravlje. Nacrtaj i pošalji. Čekamo tvoje radove i nagrađujemo.

DNEVNIK PAULINE P.

Ovo je priča o Paulini P., snažnoj, emotivnoj i duhovitoj protagonistici ovoga filma i svojega života, gdje tijekom školske godine pratimo njene avanture u školi i doma te sve probleme koje ona uspješno svladava. Sama radnja filma smještena je u stvarni svijet, s pokojim dodirrom »čarolije«. Film se temelji na Paulininom dnevniku, a ona iz kritičke perspektive i uz komične situacije govori o svojim problemima u prijateljstvu, ljubavi i obitelji.

TROLOVI 3: BEND NA OKUPU

Nakon dva filma o pravom prijateljstvu i neumoljivom flertu, Poppy (**Anna Kendrick**) i Branch (**Justin Timberlake**) sada su i službeno, konačno, par (#broppy)! Kako se zbližavaju, Poppy otkriva da Branch ima tajnu prošlost. Nekada je bio dio njezinog omiljenog fenomena boybanda, BroZone, sa svoja četiri brata: Floydom, Johnom Doryjem, Spruceom i Clayom. BroZone se raspao dok je Branch još bio beba, kao i obitelj, a Branch od tada nije vidio svoju braću.

Ali kada Branchovog brata Floyda zbog njegovog glazbenog talenta otme par opakih zlikovaca pop zvijezda Velvet i Veneer Branch i Poppy kreću na teško i emotivno putovanje kako bi ponovno ujedinili drugu braću i spasili Floyda.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: PET, POLAZIŠTE, BROD, ODREDIŠTE, VOZAČ, VLAK, DVA, PUTNICI, LUKA, PRTLJAGA, DOM, KOLODVOR, PERON, URED, PISTA, ZVONO, OCJENE, TRI.

Preostala slova dat će konačno rješenje – drugi naziv za pisca, umjetnika koji se bavi pisanjem priča, bajki, pjesama, igrokaza, predstava. Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

Z	O	I	R	T	N	D	K	U	P
V	E	D	NJ	O	O	E	R	R	R
O	I	T	R	M	N	E	O	A	T
N	A	E	Š	E	D	V	P	T	LJ
O	P	V	J	I	D	Ž	E	S	A
Č	E	C	D	O	Z	I	T	I	G
A	O	V	L	V	D	A	Š	P	A
Z	N	O	L	O		I	L	T	K
O	K	A	R	A	K	U	L	O	E
V	K	B	I	C	I	N	T	U	P

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OBOJI

RIJEŠI LABIRINT

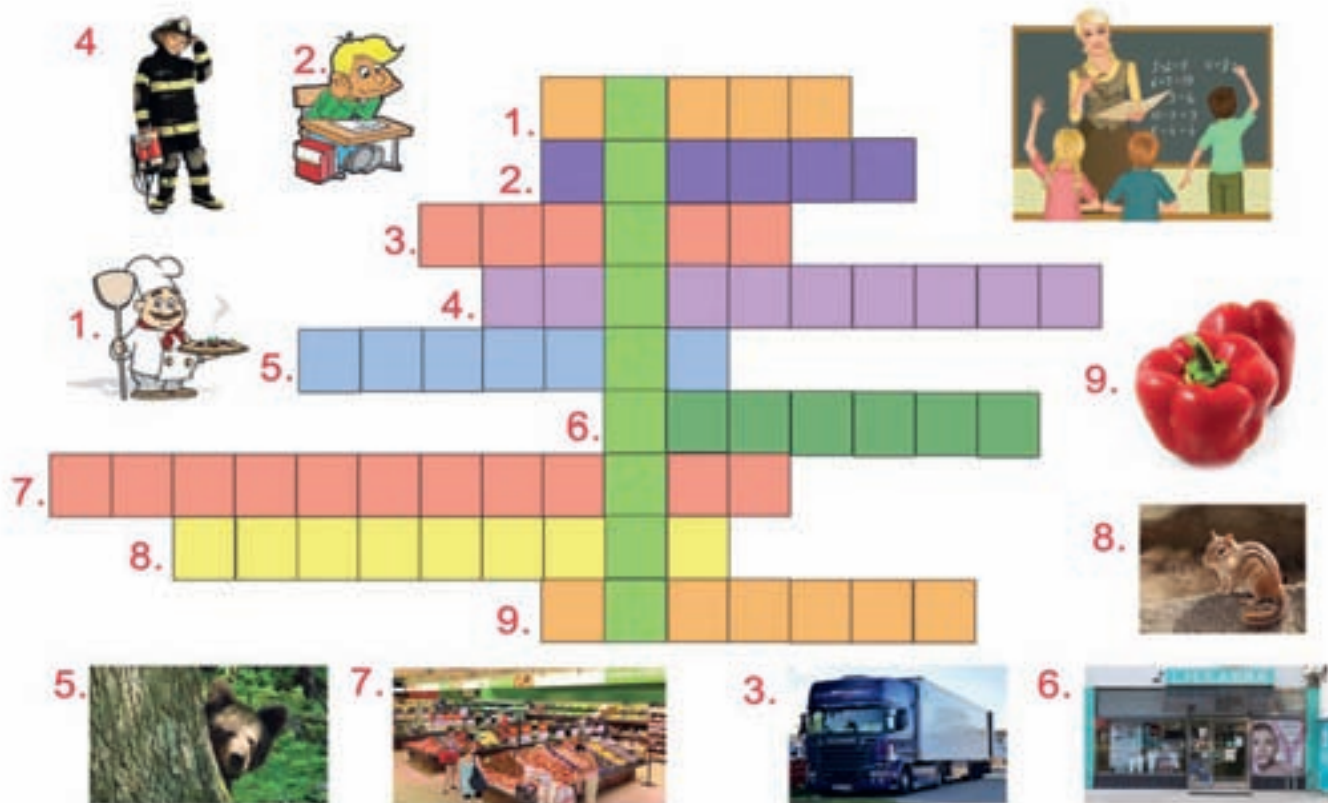

Krizaljke

Jerke

M

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

KREATIVNI KUTAK

Pamučna bundeva

Potrebno:

Pamučni materijal

Oblik kruga za iscrtavanje – tanjur, zdjela, saksija

Flomaster za iscrtavanje

Škare

Igla i konac

Gumb

Pamučna vata ili vatelin

Grančica ili komadić debljeg kanapa

Silikonsko ljepilo

Izrada:

Na tkaninu iscrtati pravilan krug uz pomoć tanjura, saksije ili zdjelice s flomasterom, zatim iglom u koju smo udjenuli konac opšiti rubove tehnikom firca, napuniti sredinu vatom ili vatelinom i zategnuti da se dobije oblik lopatice. Na kraj zategnutog konca prošiti gumb i prošivati osam puta kako bi se dobilo osam nabora – kriški. Na kraju dolijepiti peteljku. Bundeve su spremne za jesensku dekoraciju.

Križaljke

osmjerke

Mozgalice

Bojanke

Za ovo sam saznala tek nedavno... Jednostavno da ne vjeruješ da ovdje odavno nema posjetitelja, a mjesto je baš cool.

I ono do sada je bilo opasno, a mogu sad ovo zamisliti...

Ajde, ajde vječiti pesimist...

Ej, Zveki, ove tvoje rute nema niti na Google satelitu.

Sigurno je pronašla put za nedodiju...

Evo, dečki, stigli smo, to je ovdje.

Mislim, Zveki, jesi li sigurna da bi trebali ulaziti unutra? Vrata su razvaljena, ali...

Naravno, tko zna kada je ljudska noga kročila ovdje posljednji puta...

Moja niti neće... Ja ostajem vani.

